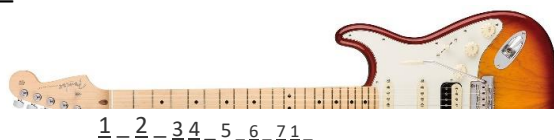
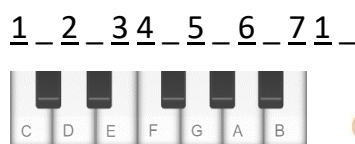
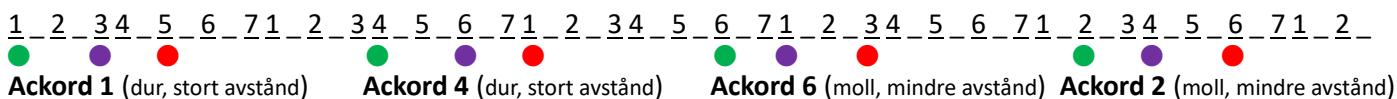

Tonarter, stamtoner och sifferlåtar

En tonart är sju toner/frekvenser som passar till samma grundton. De vita tangenterna på ett piano är en tonart där alla sju tonerna har namn efter alfabetet och där grundtonen (1an) är ett C. 1234567 är alltså CDEFGAB. **Ett helt tonsteg är två halva** men efter 3an och 7an är det bara ett halvsteg till nästa. De andra bokstäverna, även mellanrummen (de svarta tangenterna), kan vara egna tonarter. Det blir sammanlagt tolv olika. **Bokstaven där 1an sitter blir tonartens namn** och finns det ingen bokstav (som på de svarta) kan du ta den vita som sitter närmast till höger och sänka den med ett "b-förtecken" (b). Ett A sänks till A_b som uttalas "ass"; och ett E till E_b "ess". De vita tangenterna kallas för **stamtonerna**. Om en annan stamton än C är 1 kan vissa toner behöva höjas med ett kors-förtecken" (#). "Vita" tonarter (utom F) får #, "svarta" får b.

Alla ackord är varannan ton i en tonart; den första tonen (primen ●) bestämmer namnet, den mittersta (tersen ●) bestämmer känslan (dur eller moll) och den sista (kvinten ●) ger kraft, den låter också renast ihop med 1an. Ackorden upplevs (känns) olika beroende på om de har stort eller litet avstånd mellan primen ● och tersen ●. Stort avstånd kallas **dur** och litet **moll**.

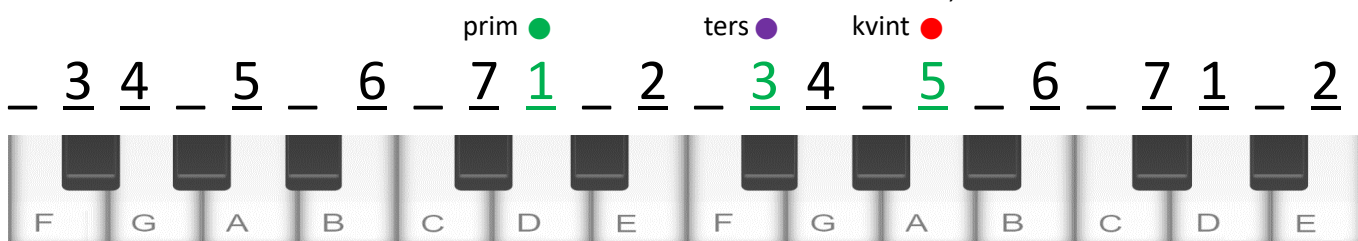
Med hjälp av **de gröna ramsorna** kan du hitta alla sju ackorden i en tonart på ett piano med en hand, utan att flytta handen och utan att hamna utanför tonarten! Det är två saker som garanterar bra musik, alltså att inte flytta toner mer än nödvändigt och att respektera tonarter!

Dessutom behöver du oftast bara tre eller fyra ackord. Visor, country, rock, punk, reggae, och viss klassisk musik har ofta bara tre 1, 4 och 5 eller om de går i moll 6, 2 och 3d (se ramsan om "mera mollig sort"). Lite modernare pop har mycket ofta ackorden 1, 5, 6 och 4 eller ibland 6, 4, 1 och 5 som ju är i princip samma sak. **Oftast räcker det att hitta grundackordet, sen flytta en eller två toner, upp eller ner!**

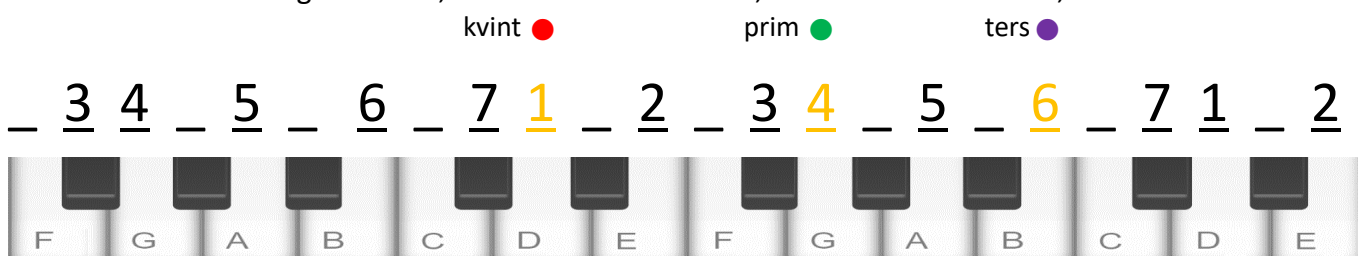
Så här! Du kan ta till exempel tonarten D. Använd ramsan:

Sju frekvenser har du nu/ med halvsteg efter tre och sju/ Ta varannan och du får det/ snyggaste ackordet!

Det räcker med att hitta tonartens fem första! Varannan ton blir ackord 1, ett D.

En ramsa lyder: "**Durackord blir aldrig fel, om du flyttar halv och hel**" (alltid den lägre tonen först). 3an går ett halvt till 4 och 5an går ett helt, till 6. Det blir tonerna 4, 6 och 1 alltså ackord 4, ett G! Fast i "fel" ordning.

Om du går år andra hållet kan du behålla tonen 5 och gå **halv och hel** neråt istället (alltid den lägre tonen först). 1an går ett halvt steg neråt, till 7, och 3an går ett helt, till 2. Då får du 5, 7 och 2 alltså ackord 5, ett **A** eftersom 5 hamnar på A. Här är tersen extra viktig, den ligger alldeles nära 1 och gör att våra öron förväntar sig att vi skall tillbaka till ackord 1, grundackordet. Ton 7 är en **ledton** och hela ackord 5 kallas **dominant**.

ters ●   kvint ●   prim ●

_ 3 4 _ 5 _ 6 - 7 1 - 2 - 3 4 - 5 - 6 - 7 1 - 2

(septima ●)

Ibland har dominanter en extra ledton, en septima (7e), alltså 5 7 2 och 4. Om septiman är med heter ackordet **A⁷**, det betyder att sjunde tonen räknat från grundtonen är med. Här är ju grundtonen en 5a. 5671234 blir sju toner och 4an är den sjunde. (Du kan lägga på en 9a, en 11a, till och med 13 också; det kan låta lite jazzigt och snyggt men är inte så nödvändigt att kunna.)

Nu kan du byta mellan de tre durackorden, flytta två toner, upp eller ner! Primen ● bestämmer namnet!

En annan del av ramsan går ”**men ett finger åt något håll, skiljer alltid dur från moll**”. Ackord 1 (**135**) är ett durackord, det har stort avstånd mellan prim och ters. Om du bara går ett helt steg uppåt med sista tonen får du ackord 6 (**613**) – ett mollackord. 6an blir ny prim, och ackordet blir **Bm** eftersom 6an hamnar på B.

ters ●   kvint ●   prim ●

_ 3 4 _ 5 - 6 - 7 1 - 2 - 3 4 - 5 - 6 - 7 1 - 2

Går du i stället ett halvsteg neråt med 1an, får du ackord 3 (**357**) – ett mollackord. 3an blir prim, ackordet blir **F#m**.

kvint ●   prim ●   ters ●

_ 3 4 - 5 - 6 - 7 1 - 2 - 3 4 - 5 - 6 - 7 1 - 2

Moll, och molligare moll!

Många låtar har ett mollackord som grundackord, oftast 6. Kolla ramsan: ”**Durackord blir aldrig fel om du flyttar halv och hel; mollackorden dom, flyttar du tvärtom!**” Tvärtom mot halv och hel blir hel och halv. Här är D-moll (Dm).

_ 1 - 2 - 3 4 - 5 - 6 - 7 1 - 2 - 3 4 - 5 - 6 - 7

Går du hel och halv uppåt hamnar 1 på 2 och ett halvsteg från 3 ligger ju 4. Ton 2 blir ny prim, ackordet blir **Gm**!

1 _ 2 _ 3 4 _ 5 _ 6 _ 7 1 _ 2 _ 3 4 _ 5 _ 6 _ 7

Neråt blir ackord 3, **men** för att få en **dominant** (ledton) brukar grundtonen (6an) bara gå ett halvt. Halv + halv neråt blir 3d, ett **A**, alltså: "I moll av mera mollig sort går båda neråt lika kort".

1 _ 2 _ 3 4 _ 5 5# 6 _ 7 1 _ 2 _ 3 4 _ 5 _ 6 _ 7

Nästa del av ramsan funkar lika bra i moll som i dur: "men ett finger åt något håll, skiljer alltid dur från moll". Går du bara ett halvt uppåt med 3 hamnar den på 4, som blir ny prim, ackordet blir **Bb**, ett durackord!

1 _ 2 _ 3 4 _ 5 _ 6 _ 7 1 _ 2 _ 3 4 _ 5 _ 6 _ 7

Ett helsteg neråt från ackord 6 blir tonerna 5, 1 och 3 alltså ackord 1, ett **F**.

1 _ 2 _ 3 4 _ 5 _ 6 _ 7 1 _ 2 _ 3 4 _ 5 _ 6 _ 7

Gitarr och bas

		<p>På gitarr är det inte lika lätt att flytta en eller två toner eftersom gitarren har sex strängar och den som spelar oftast inte har fler än fyra fingrar. Det vanligaste är att spela i tonarter som inte kräver att alla fingrar används, vilket är ganska många. På bas spelas bara en ton i taget. Det räcker att känna till hur 1, 4 och 5 ligger så kan du räkna ut resten. Basens fyra strängar har samma toner som gitarrens fyra grövsta strängar EADG. Avståndet mellan dem är som 1→4. Avståndet mellan G- och B-strängen på en gitarr ett halvsteg kortare (1→3).</p>
	<p>←A ←E</p>	<p>Ackord: Am (6) G (5) Em (3) F (4) <i>Melodi:</i> 3 1 6 1 2 3 5 3 7 3 1</p> <p>↑ ↑ ↑ ↑ ↑ ↑ Ena armen duger ganska bra ensam!</p>

<p>C</p> <ul style="list-style-type: none"> ● septima ● kvint ● ters ● prim ○ lös sträng 		<p>1 C</p>	<p>2 Dm</p>	<p>3 Em</p>	<p>4 F</p>	<p>5 G</p>	<p>6 Am</p>
<p>E</p> <ul style="list-style-type: none"> ● septima ● kvint ● ters ● prim ○ lös sträng 		<p>1 E</p>	<p>2 F#m7</p>	<p>3 Flytta upp F#m ett helt, till G#m</p>	<p>4 A</p>	<p>5 B barré</p> <p>B7</p>	<p>6 Flytta upp Bm ett helt, till C#m</p>
<p>A</p> <ul style="list-style-type: none"> ● septima ● kvint ● ters ● prim ○ lös sträng 		<p>1 A</p>	<p>2 Bm</p> <p>Bm7</p>	<p>3 Flytta upp Bm ett helt, till C#m</p>	<p>4 D</p>	<p>5 E</p>	<p>6 F#m7</p>
<p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> ● septima ● kvint ● ters ● prim ○ lös sträng 		<p>1 D</p>	<p>2 Em</p>	<p>3 F#m7</p>	<p>4 G</p>	<p>5 A</p>	<p>6 Bm</p> <p>Bm7</p>
<p>G</p> <ul style="list-style-type: none"> ● septima ● kvint ● ters ● prim ○ lös sträng 		<p>1 G</p>	<p>2 Am</p>	<p>3 Bm</p> <p>Bm7</p>	<p>4 C</p>	<p>5 D</p>	<p>6 Em</p>
<p>F</p> <ul style="list-style-type: none"> ● septima ● kvint ● ters ● prim ○ lös sträng 		<p>1 F</p> <p>F</p>	<p>2 Gm</p>	<p>3 Am</p>	<p>4 B^b barré</p> <p>Fuska gärna! Ta bara ●●●</p>	<p>5 C</p>	<p>6 Dm</p>

Sifferlåtarna

Kända korta låtar, eller delar av låtar, där de relativa ackorden är en del av texten vilket gör att du sjunger vad du spelar! Sifferlåtarna är till för att öva öron, fingrar och röst. Tack vare att de har en form med rytm och rim är de lätta att minnas! Alla har sjungit flera av låtarna med originaltexter, antingen i skolan eller när någon fyller år. I de nya texterna står ackordens siffror med fet text, så här → **första** taktslaget i takten är dessutom understruket. **De gröna verserna** gäller främst pianoackord! På gitarr är det ofta lättare att utgå från bastonerna och se om några av de enklaste ackorden passar. **Röda siffror** är melodier (men melodier är nästan alltid lättare att härma). Använd de **röda siffrorna** till att höra hur låten börjar. I vissa fall står melodierna även med noter. Öppna [webbpianot](#) och prova! Kan du **de gröna verserna** är du klar!

Sju frekvenser har du nu,
med **halvsteg** efter tre och sju
Ta varannan och du får det
snyggaste ackordet!

(Alltså en tonart: 1 2 3 4 5 6 7 1 2 3 4 5)

Ackordets namn är bokstaven där första tonen e;
det **blir** en stamton - A, B, C, D, E, F eller G!

Ett **kors** (#) kan höja tonerna; ett **b** (b) kan sänka dem
men **blir** det mollackord så ska du skriva dit "m"!

(Ackorden 6, 2 och 3 är mollackord och heter t ex Am eller C#m.)

Durackord blir aldrig fel

om du flyttar halv och hel; (den lägre tonen först; utgå från 1, halv o hel upp blir 4, ner blir 5)

mollackorden dom

flyttar du tvärtom (alltså hel och halv; utgå från 6, hel o halv upp blir 2, ner blir 3)

Miljontals låtar i de flesta genrer - rock, folkmusik, reggae, country, pop, jazz m fl - kan spelas med olika kombinationer av **durackorden 1, 4 och 5**, så åtminstone ramsan om durackord ska du kunna! Men lär dig gärna alla gröna ramsorna, moll är mycket vanligt!

I moll av mera mollig sort

går **båda** neråt lika kort. (halv och halv neråt blir ett durackord, en dominant)

Men ett finger åt något håll

skiljer alltid **dur** från **moll** (en mycket praktisk ramsa, ackorden kallas parallellackord)

Vi gå över dagstänkta berg (Ericsson, Thunman 1908)

En av stamsångerna som var obligatoriska i skolan 1943 – 1969, fast med ny text.

Vi <u>vandrar</u> till Granstigen fem fallera	1	5		5 ↑1 3 ↓5 ↑13 1 2 222
Där <u>stannar</u> vi tills vi får komma hem fallera	5	1		3 44445432 3 111
Vi four inte åka	4			1 4 4 4 6 4
tillbaks om vi bråkar	1			4 3 1 3 5 3
men fem får de köra oss hem fallera	5	1		1 ↓5 7 ↑2 5 4 2 1 111

The lion sleeps tonight – Mbube (Linda, Campbell 1939)

Ettan smyger i fyrans djungel	1	4		1 2 3 2 3 4 3 2 1
och let tar efter fem .	1	5		2 3 2 1 3 2
Ettan smyger i fyrans djungel	1	4		5 3 2 3 5 4 3 2 1
och let tar efter fem	1	5		2 3 2 1 3 2t
Vi _ är vilse,	1	4		5 4 5 4
och vi vill hem till fem !	1	5		2 3 ↓55 55
Vi _ är vilse,	1	4		5 4 5 4
och vi vill hem till fem !	1	5		2 3 ↓55 55

Jag är en liten mört (Hollingworth, Ljungman 1976)

|:Jag är humla nummer **fem** 5#4545|5 |:5 |5 | Här skulle en bas kunna spela
jag ska flyga **hem**:| 5#455|5 |1 |1 |: första och sista tonen i varje
Det brukar finnas **fyra** sätt ↑1171717|1 |4 |4 | ackord på varannan fjärdedel:
att flyga hem till **ett**. 7171 6 |5 |1 |1 | |1 5 |1 5 | (oftast kvinten underst)
Men för humlor finns det **fem** 5#4545|5 |5 |5 | |5 2 |5 2 | vilket kallas **växelbas**
... sätt att komma **hem** 5#43 2 |1 |1 |1 | och är extremt vanligt.

Moll

Om grundtonen är en 6:a istället för en 1:a blir avståndet mindre mellan grundtonen och nästa ackordston. Det blir en helt annan känsla och den kallas moll (som betyder mjuk)!

I moll av mera mollig sort

går båda neråt lika kort.

(Två toner går neråt ett halvsteg var från 6, det blir 3d, som liknar ackordet 5 och fungerar som en **dominant**.
Tonen #5 ligger extra nära 6 och kallas **ledton**, den leder till ackordet 6, som är grundackord.)

Men ett finger åt något håll

skiljer alltid dur från moll (som 6 till 4 i nästa låt eller i de nyare låtarna längre ner)

Siffertexter i moll blir ibland lite speciella men nästa låt handlar om samtycke och det kan ju aldrig vara fel!

Vem kan segla förutan vind? (trad 1700 - 1909) 3/4-takt

Sex kan vara en hem lighet	6 6 6 6	6 7↑1↓76 ↑3 3 3
mellan två som sådant bejaka	2 2 6 6	33 4 5 6 54 3 3
Om båda längtar ges extra fyr	2 2 6 4	3 2 2 4 32 1 1 ↓6
så var trevlig och glad tillbaka	3d 3d 6 6	66 7 17 3 #5 6 6

(med "trevlig och glad" menas förstås ackord 3 i dur "båda neråt lika kort")

Bella ciao (trad. 1880?) med extra ledton mellan 6 och 2. Växelbas passar bra här!

Alla de sjätte , sjätte ackorden	6 6	367 ↑1↓6 367 ↑1↓6
De låter moll men en ledton för <u>dur</u> ar dem	6 6d	367 ↑1 ↓76 ↑1 ↓76 ↑3 3 3
leder till andra , vandrar till <u>baka</u>	2 6	323 44 432 31
två fingrar ner har nära hem	3d 6	1↓76 7 ↑3 1 ↓7 6

The Wellerman (Trad. 1860) för piano

Ett moll ackord betyder mjuk,	6 6	3 ↓6 66 ↑1 33 3
två fingrar upp blir samma stuk	2 6	3 4 22 4 6 3 ↓6
en stenhård dominant ("dur" betyder "hård")	6 6	6 6 6 6 ↑1 3
två fingrar ner har ju bestämt det	3d 6	333 3 2 1 ↓7 66
Ett finger upp, ett finger ner,	4 1	6 ↑6 6 6 44 533
två fingrar upp, sen inget mer	2 6	3 4 2 2 4 6 3 ↓6
Ett finger upp och ett finger ner,	4 1	6 ↑6 6 6 44 533
och halva steg tillbaka!	3d 6	3 3 2 1 ↓7 6 6

Den osänkbara sången (Lantz 2023) går bara att spela i Am, som ju är samma som C!

Har du sagt A , får du säga B sen får du C vad D E F -ter G ? Gissa på A, D E vad D E !	6 3d 6 5 1 2 5 3d 6 3d eller enklare: 6 3d 6 2 5 3d 6 3d	31↓7 6 6666 7 777 ↑1 12 344 5 #555 6 2332 3	
"Ett durackord som dras ihop kan kallas för ett "dim" och leda nästan vartsomhelst→ (men jag har inget rim)"		2 →5 alltid helsteg med båda fingrarna (ej 2an) 5 →3d höj ton 5 ett halvt, det blir ett "dim" som låter som 3d!	

Hittills är det ganska enkelt; de enda toner som inte ingår i tonarten är ledtonerna i moll-låtarna (men de är ändå där för att likna en durtonart). I många låtar, särskilt lite äldre, finns ackord med liknande ledtoner i, så kallade växeldominanter. Det skadar inte att kunna några! En mycket vanlig sång som kan kryddas med en växeldominant är denna:

Födelsedagslåten (trad. 1700-?) En lätt variant, alla har sjungit den! **Växelbas** passar.

Den gamla musiken	1	1 1 1 11 ↓5		
har marsch i rytmiken	1	5 ↑3 3 33 1		
och ska den nästan	1	1 5 5 56		
är det till femman det bär	5	543 3 2 22		Texten påminner om att gammal musik ofta
Du four gå till fem	4 5	3 4 4 32		baserad på marsch, alltså militärmusik. Den lilla
lite snett på väg hem	1	22 3 3 21		punkten efter andra noten förlänger notvärdet med
men en fem ma bestämmer	5	1 2 221↓7		hälften. Tonen efter behöver då förkortas lika mycket,
vad som hem trevligt är	1	67 ↑1 35 1		den får en flagga till, och rytmen blir lite marschig.

Födelsedagslåten (trad. 1700-?) med 251 och växeldominant (inte samma som växelbas).

Först ska dom leva	1	1 1 11 ↓5	OBS! Från 1 till 6d räcker det att flytta primen i 1
och sist ska dom leva	1	5 ↑3 3 33 1	ett halvsteg uppåt, som en ledton till 2! Ackordet
men sen ska dom vandra	1 6d	1 5 5 565	kallas "dim" och låter lite som 6d som alltså är en
till den andra nivån	2 5	43 3 2 22	växeldominant till 2 . Kan göras från alla
Ja, tvåan och femman	2 5	3 4 4 32 2	durackord. OBS! 2 5 1 är en mycket vanlig
går hem ska ni veta	1 (6)	2 3 3 21 1	ackordföljd, speciellt i jazz som oftast bygger på
i gammal musik ifrån en	2 5	1 2 221	pop från 1920-30-talet. Men det kan finnas 251or
vev grammofon	1	↓767 1 35 1	i alla genrer, till exempel i "Flowers" 6 2 5 1 eller i "Idas sommarvisa" 1 2 5 1 .

John Brown song (1856) en växeldominant där yttertonerna "sprids" ett halvsteg åt varsitt håll.

En gammal visa från Amerrka	1	1	5 5 435↑12 3 1
Fyr kantig men den kan verka	4	1	6 71716 5 3
fest ligare om det spriddes "ex"	1	3d 6	5 435↑12 3 2 1
antal four på femte våningen igen	4 5	1	11 2 2 1 7 1 11 11

(Den är också Manchester Uniteds inmarschlåt)

En annan vanlig växeldominant i gammal musik (eller ny, allt kommer tillbaka) är ackordet 2, fast i dur. Det kommer att längta till ackordet en kvart upp precis som 5 vill till 1; halv och hel uppåt, som vanligt! Annars brukar det ju vara hel och hel uppåt mellan 2 och 5. Ackordet 2d är lätt att hitta, gå bara ett helsteg upp med alla tonerna.

Du gamla, du fria (trad. 1100-?, text: Richard Dybeck 1844)

Den första går upp (ett finger)	1 6	3 3 1 1 1	Du gamla, du fria,	Du tronar på minnen från
med två stora till Fem (halv & hel)	2d 5	2 3 3 2 1 ↓7	du fjällhöga nord	fornstora dar,
i Fems parallellvärld (3=parallell)	5 3	2 2↓7↑1 2↓7↑	Du tysta, du glädjerika	då ärat ditt namn flög
sker detsamma (alltså 2d-5, halv & hel)	2d 5	3 1 ↓6 5	sköna	över jorden
Vårt hem är så trevligt	1 3	5 ↑1 1 2 ↓7 7	Jag hälsar dig, vänaste	Jag vet att du är och du
i fyra hörn av fem	4 5	↑1 ↓6567 5	land uppå jord,	blir vad du var
:Kom hem nån gång, du four	1 4	:5 ↑1↓7↑12 3	:Din sol, din himmel,	Ja, jag vill leva jag vill dö
high- five av mamma :	5 1	143 2 1:	dina ängder gröna:	i Norden

(ma får va nr 1)

Den blomstertid nu kommer (trad. 1680-?) Alla har sjungit denna också, och 251 är nyttigt!

Först går vi ner och åter	1 5 1	3 3 2 1↓7 ↑1 1
Sen två till fem och ett	2 5 1	3 5 5 4 4 3
Gör om det, för det låter	1 5 1	3 3 2 1↓7 ↑1 1
harmonisk på nåt sett	2 5 1	3 5 5 4 4 3
Vi four som andra fem lor	4 2 5	5 6 5 4 3 2 2
så tvåkigt hemma fem	2 1 5	3 4 4 3 3 2
men först ska .. fyra sem lor,	1 4	2 3 2 1↓7 6 6
för två och femtio, hem .	2 5 1	5 6↑1 1↓7 ↑1

Den blomstertid nu kommer	1 5 1
med lust och fågring stor.	2 5 1
Du nalkas, ljuva sommar,	1 5 1
då gräs och gröda gror.	2 5 1
Med blid och livlig värma	4 2 5
till allt som varit dött,	2 1 5
sig solens strålar närma,	1 4
och allt blir återfött.	2 5 1

Denna låt är en psalm och som många psalmer skriven för att vara enkel, både att läsa och att sjunga. Psalmer, militärmusik och dansmusik är grunden till nästan all musik. Folkmusik kan vara alla samtidigt.

Hallelujah (Leonard Cohen 1984) med ovanligt många byten, men snygga.

Jag började som sex åring	1 6	5 5555 666
Först fattade jag ingenting	1 6	6 555 5 666
men i fyr an fick jag fem mor i betyg ^{ett} (A var 5)	4 5 1 5	66 6666554 55
Vi sjöng en sång "the fourth the fifth	1 4 5	3 5555 6 67
The minor falls the major lifts " (originaltext)	6 4	7 ↑11117 112
Jag blev fem ton, det var trevligt , kändes extra ..	5 3 6 6	11 22 22 33 32 21
Aldrig four jag	4 4	35 6 6
gå tillbaka	6 6	65 3 3
Aldrig four jag	4 4	35 6 6
komma hem från klass fem i-igen.	1 5 1 5	65 3 43 2 3-2 1

Det vanligaste ackordmönstret i västvärlden efter 2000, iallafall i ny pop!

Det som skiljer dessa från de tidigare är att de saknar **dominant**; det finns inget ackord 5 som leder till ackord 1 eller 3d som leder till 6 och det gäller alla låtar på denna sida. Det är därför siffertexten till "Faded" slutar som den gör.

Svag (Viktor Leksell 2021) - refrängen

Jag kan inte va i <u>samma</u> rum som ett	1	333212 3 23 23
så jag flyttar till det femte	5	356533 2 2
försöker gå ett helsteg upp	6	23212 3 21
men fyran kommer snart, den ligger <u>jämte</u>	4	23232321↓6 ↑1 1

Elektrisk (Marcus & Martinus 2015)

_ Jag spelar four nite!	6 4	6 3 1 2 3
I Chapter 1 har jag nått level 5	1 5	112 3 3343 2

Börja med mollackordet 6,1,3
Flytta upp 3an ett halvt, då får du ackord **4**. Flytta tillbaka 4 till 3 och gå ner med 6an till 5, då får du **1**! Bara halv och hel kvar!

Faded (Alan Walker 2015) - versen

_ Går du i moll, så ta dig	6	11↓6 ↑1↓6 ↑12
<u>upp</u> , våga steg ett	4	3 11 ↓5 ↑3
_ men tar du	1	112
fem hittar du aldrig hem	5	↓7 777 7 6 ↑1

I båda låtarna nedanför byts varje ackord genom att **grundtonen** går ett tonsteg **neråt**. Ackord 2 som är moll blir 4 som är dur o.s.v. Tänk bara på om det är ett helt eller ett halvt steg till nästa ton neråt i tonarten! Här är denna vers extra användbar!

Men ett finger åt något håll skiljer alltid dur från moll

Tattoo

(Loreen m fl 2023) piano

Starta ifrån två	2	5432 4
ta ner en ton och <u>så</u>	4	45432 4
gör likadant igen	6	44321 3
det blir ackordet en	1	34321 3

What is love?

(Haddaway 1993) piano

Ifrån <u>moll</u>	6	35 6
ta ner en i <u>taget</u>	1	3333 53
so they won't <u>hurt</u> you	3	333 53
no <u>more</u>	5	3 2

Halo (Ryan, Tedder 2008)

_ Ackordet går från ett till två	1	133333 2 4
Tvåans prim å ters backar <u>hem</u>	2	2222321 16
Sex ans kvint har nära till fyra .	6	1111111 21
Sen börjar allting om ifrån en ..!	4	111111↓4 4-3

En powerballad med Beyonce som också är en ackordloop – fyra ackord som återkommer.

Överkursvarning:

Andra liknande loopar är **Get Lucky** med |2 |4 |6 |5 | eller **Voices** med |6 |1 |5 |4 | eller **Japans vanligaste ackordloop** |4 |5 |3 |6 |, iallafall enligt David Bennett? Han använder ofta romerska ackordsiffror, så kallad steganalys, vilket är vanligt i jazz. Det är INTE samma system som mitt, bara ganska likt. Steganalys kan dock bli riktigt krångligt i moll! Här är ett exempel. En mycket känd typisk gitarrlåt är **Wonderwall** av Oasis, den och många andra har ackordloopen |2 |4 |1 |5 | (ungefär som get Lucky). Dessa låtar har grundackordet på 2 vilket är lite ovanligt, men ändå enkelt, och de håller sig inom en tonart. I Bennets stegteori, som är den vanliga i jazz, brukar grundtonen kallas 1 även om musiken går i moll (börjar på 6, 2 eller 3). Låten Wonderwall får alltså sifferackorden |1 | $\flat$ 3 | $\flat$ 7 |4 | fast med romerska siffror |i | $\flat$ III | $\flat$ VII |IV |. Det framgår inte vilka som är moll och hur så siffrorna måste göras olika stora för att markera det. Dessutom är 7 inte ens ett vanligt ackord vilken inte heller syns. Onödigt krångligt faktiskt men används på högskolor inom jazz! Det finns fördelar med det systemet också, en är att det är vanligt.

Pophistorisk och bluesbaserad musik:

Den tidiga rocken spelades ofta av jazzmusiker, här kan det passa med walkin' bass, det betyder att basen vandrar på fjärdedelar i och mellan ackorden, ofta 1356 $\flat$ 7653 men ibland helt fritt, antingen ackordtoner (arpeggio) eller toner som är på väg dit.

Johnny B Goode eller Grejen med rock'n'roll (Berry 1955 eller Lantz 2020)

Först och främst så var det ganska vanligt då	1 1	55555543 43 5
med detta intervall, en ton som kallas blå	1 1	1 $\approx$ $\flat$ 33333333 333
På 40 -talet fanns det knappt nån ungdomskult	4 4	1 $\approx$ $\flat$ 33333333 333
Men ett decennium senare så blommar den för fullt	1 1	1 55555543 55435
för på 50 -talet föddes grejen rock'n'roll	5 5	11 55555543 43 5
den med tre ackord i dur och sång i moll	1 1	$\approx$ $\flat$ 33333333 333

Gå gå! __ Förmodligen är det så	1 1	5 5 5 5 4355 5
__ att tonerna som är blå	1 1	1 $\approx$ $\flat$ 3 33 33 3
__ fortfarande kan stå	4 4	5 43 55 5
__ trots sekler av slaveri	1 1	5 5 43 55 5
__ in the land of the brave and free	5 5 1 1	43 5 43 55 5

Varmkorv Boogie (Owe Thörnqvist 1955 eller Lantz 2015)

Det står en varmkorvgubbe ner på första lång	1 1	111 1 1 131 $\downarrow$ 6 $\uparrow$ 113
Han målar korv arna blåa uti den na sång	1 1	111 1 1 131 $\downarrow$ 6 $\uparrow$ 113
Han målar fyra om dagen	4 4	121 4 42 46
Stoppar den första i magen	1 1	$\downarrow$ 565 $\uparrow$ 11 $\downarrow$ 6 $\uparrow$ 13
men den femte	5	11 55
tappar han i fjärden , det var bara	4	5555 44 431 $\downarrow$ 6
ett av misstagen, (som var fem).	1 5	$\uparrow$ 11 $\downarrow$ 6 $\uparrow$ 13 555

Varm korv boogie, Varm korv boogie	1 1 1 1	1 1 1 $\approx$ $\flat$ 3 1 1 1 $\approx$ $\flat$ 3
Varm korv boogie, Varm korv boogie	4 4 1 1	1 1 1 $\approx$ $\flat$ 3 1 1 1 $\approx$ $\flat$ 3
Vaaaaarm kooooorv, Varm korv boogie	5 4 1 5	5 4 11 11

Amazing grace (trad. text: John Newton 1772) Psalm/Gospel

Kom hem känn dig fri	1 1	5-↑1 1 3-21 3	Amazing grace! (how sweet the sound)
Här four du bo	4 1	2-1 1 ↓6-5 5	That sav'd a wretch like me!
Vårt hem här på Granstigen	1 1	5-↑1 1 3-21 3 23	I once was lost, but now am found,
5!	5 5	5	Was blind, but now I see.
Detta hus , det har ett tak	1 1	3 5 5 321 3	'Twas grace that taught my heart to fear,
och fyra hörn , och ett	4 1	2-1 1 ↓6-5 5	And grace my fears reliev'd;
park ett golv, fem rum	1 5	5-↑1 1 3-21 3	How precious did that grace appear
och ett kök	1 1	21 1	The hour I first believ'd!

Bei mir bistu shein (Sholom Secunda, Jacob Jacobs 1932) Pop – bara refrängen

:På Granstigen 6	6 6		
Vi har vårt annex	6 6		
Vår trädörr (3dur) är öppen	3d 3d		
Kom hem :	6 4 3d x2		
Nu ska du två la dig	2 2		
sen ska du tvetta dig	6 6		
Men om du två lar mig då blir	2 2		
jag dominant!	3d 3d		
På Granstigen 6	6 6		
Där har vi det spex	6 6		
Vår trädörr (3dur) är öppen	3d 3d		
Kom hem	6 4 3d		

Puttin' On the Ritz (Irving Berlin 1927) Pop – bara refrängen

: Du som går i moll du har	6 6	6 1 3 3 6 13 3 6	If you're blue and you don't know
inte nån koll du hajar noll	6 6	1 3	Where to go to, why don't you go
men ett tu tre .. ser du	3d 3d	<i>D</i>	Where fashion sits? / Puttin' On The Ritz.
var du e! (sex, fyr, tre):	6 4 3d x2	<i>D</i>	
Tilltvå lad du reser dig på	2 2		Different types who wear a day coat,
fem å	5 5		Pants with stripes, and cut away coat,
En kort blick tillbaka	1 5		Perfect fits. / Puttin' On The Ritz.
sedan hem åt (med 43 an!)	1 4 3d		That's where each and every lulu-belle
Du som går i moll du har	6 6		goes Every Sunday evening with her swell
inte nån koll, du hajar noll	6 6		beaus / Rubbin' elbows
men ett tu tre .. får du en	3d 3d		Come, let's mix where Rockefellers
idé! (sex, fyr, tre)	6 4 3d		Walk with sticks and umbrellas
			In their mitts. / Puttin' On The Ritz.

The Andalusian Cadence (Riktigt gammal gammal ackordloop, men vanlig i ny pop)

	6 5		
	4 3d		

Låt (Namn år)

--	--	--	--

Låt (Namn år)

--	--	--	--

Låt (Namn år)

--	--	--	--

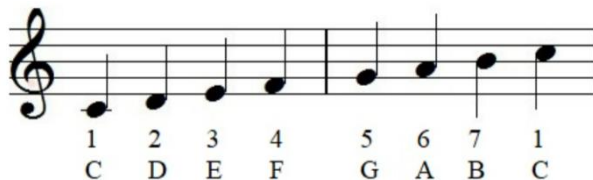
Glassbilen: 5|3531 53531 3|4 42 2|1

Bä bä vi - ta lamm, har du nå - gon ull

1 5 3 3 1 2 2 5 5 1

Cdur eller Amoll →

Denna l